

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/81/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117203223
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Stolárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7117203223.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Stolárovej a členiek JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Slávky Zborovjanovej v spore žalobcu: C. J., R.. XX.X.XXXX, D. K., I. K. XX, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, o náhradu škody a nemajetkovú ujmu v peniazoch spôsobenej pri výkone verejnej moci, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 28. októbra 2021, č.k. 41C/5/2017- 372

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku I. v časti, v ktorej žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 284,84 Eur titulom náhrady škody a sumu 2.000 Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy.

M e n í rozsudok vo výroku I. v jeho prevyšujúcej časti tak, že žalobu v prevyšujúcej časti zamietá.

Stranám sporu náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj súd prvej inštancie alebo súd) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobcovi titulom náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci sumu 284,84 Eur a titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 10.000 Eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (I.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (II.), žalovanú zaviazal k povinnosti nahradiť žalobcovi trovy súdneho konania v rozsahu 60% za náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci a v rozsahu 50% za náhradu nemajetkovej ujmy (III.) a vo vzťahu medzi žalobcom a Generálnou prokuratúrou vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (IV.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči Slovenskej republike, pôvodne zastúpenej a/ Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a b/ Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci vo výške 284,84 Eur a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 20.000 Eur s odôvodnením, že uznesením vyšetrovateľa PZ Ministerstva vnútra, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby sp. zn. SKIS-37/OISV-SV-2012 z 9.11.2012 mu bolo vznesené obvinenie pre prečin nebezpečného vyhrážania, proti ktorému podal sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor Okresnej prokuratúry Košice-okolie uznesením sp. zn. 1Pv/598/2012 z 13.12.2012 tak, že túto zamietol. Následne uznesením Generálneho prokurátora Slovenskej republiky sp. zn. IV PZ 66/13-6 z 12.6.2013 bolo konštatované porušenie zákona v neprospech žalobcu označeným uznesením prokurátora a tiež konaním, ktoré mu predchádzalo.

3. Súd vo veci rozhodol prvýkrát rozsudkom zo dňa 31.1.2019 č.k. 41C/5/2017-225 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 11.4.2019 č.k. 41C/5/2017-268 tak, že zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobcovi titulom náhrady škody sumu 357,73 Eur a titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 10.000

Eur a tiež nahradíť trovy súdneho konania v rozsahu 100% a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Na základe podaného odvolania odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd mal za to, že v prejednávanej veci nejde o prípad, kedy by prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa PZ a súčasne kedy by prokurátor podal v trestnej veci obžalobu, a preto rozhodnutie súdu o tom, že štátnym orgánom, ktorý má konať v mene Slovenskej republiky, je Generálna prokuratúra SR, je preto nesprávne. Nesprávne posúdenie súdu o tom, kto má konať v prejednávanej veci v mene Slovenskej republiky, malo vplyv aj na rozhodnutie vo veci, pretože súd konal s nesprávnym zastupujúcim orgánom žalovanej strany.

4. V súlade s intenciami tohto zrušujúceho uznesenia a po vrátení veci súd vyzval žalovanú SR zastúpenú Ministerstvom vnútra SR, aby sa vo veci vyjadrila, pričom Ministerstvo vnútra SR zotrvalo na svojej doterajšej argumentácii o tom, že orgánom zastupujúcim Slovenskú republiku je Generálna prokuratúra SR. Tiež namietalo, že príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou musí objektívne existovať, musí byť vždy s istotou preukázaná, pričom dôkazným bremenom je zaťažovaný žalobca. Podľa názoru žalovanej žalobca svoje dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania zákonných predpokladov neunesol. Okrem toho ministerstvo zotrvalo na námietke premlčania.

5. Potom, čo súd vykonal vo veci dokazovanie, vec právne posúdil podľa § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2, § 4 ods. 1 písm. b), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1 a 4, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17, § 18, § 19 zákona č. 514/2003 Z.z. v platnom znení, pričom konštatoval, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Zásada, že štát zodpovedá za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu, bola vyjadrená už vo viacerých skorších rozhodnutiach, ktoré sa týkali ešte náhrady škody spôsobenej štátnym orgánom v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. Rozhodovanie súdov podľa tohto zákona sa ustálilo tiež na názore, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má podľa § 1 až 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Takéto právo má aj vtedy, ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, vynaložil náklady na trovy nutnej obhajoby. Na podstate týchto právnych záverov zotráva tiež súdna prax aj po prijatí zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý zakladá objektívnu zodpovednosť štátu bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa štát nemôže zbaviť. V zmysle tejto úpravy štát zodpovedá za to, aby každá ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu bola odčinená (rozhodnutie NS SR sp. zn. 4MCdo/15/2009). Z uvedeného možno vyvodíť, že ak došlo k zrušeniu uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, či k zastaveniu trestného stíhania, či k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti vychádzať z toho, že táto osoba čin nespáchala a trestné stíhanie proti nej nemalo byť vôbec začaté. V danom prípade si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu, že uznesením vyšetrovateľa PZ Ministerstva vnútra, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby sp. zn. SKIS-37/OISV-SV-2012 z 9. novembra 2012 mu bolo vznesené obvinenie pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. e) Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor Okresnej prokuratúry Košice-okolie uznesením sp. zn. 1Pv/598/2012 z 13. decembra 2012 tak, že túto zamietol. Uznesením Generálneho prokurátora Slovenskej republiky sp. zn. IV PZ 66/13-6 z 12. júna 2013, doručeným jeho obhajcovi JUDr. Dušanovi Hudákovi 20. augusta 2013 bolo podľa § 363 ods. 1, § 366 ods. 1, 2 a § 367 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku konštatované porušenie zákona v neprospech žalobcu označeným uznesením prokurátora, ako aj konaním, ktoré mu predchádzalo. Generálny prokurátor preto zrušil uznesenie prokurátora, ako aj označené uznesenie vyšetrovateľa. Keďže v danom prípade rozhodnutie o vznesení obvinenia bolo zrušené rozhodnutím Generálneho prokurátora SR pre jeho nezákonnosť, nárok žalobcu na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je opodstatnený.

6. Vo vzťahu k podmienke predbežného prerokovania uviedol, že žalobca takúto žiadosť podal na Ministerstve vnútra SR, ktorý žiadosť v časti týkajúcej sa náhrady škody postúpilo na Generálnu prokuratúru SR z dôvodu, že nie je príslušné o žiadosti konať. Žiadosť bola opäť vrátená Ministerstvu vnútra SR, ktorá ju následne znova postúpila Generálnej prokuratúre. Dňa 10.3.2016 žalobcovi Generálna prokuratúra SR oznámila, že jeho žiadosť neprerokuje, pretože sa nepovažuje za príslušnú konať. Žalobca si teda zákonnú podmienku na uplatnenie nároku na náhradu škody na súde splnil, avšak k prerokovaniu jeho nároku príslušným orgánom nedošlo k zákonnej 6-mesačnej lehote. Pokiaľ ide o orgán oprávnený konať v mene štátu, súd na základe rozhodnutia odvolacieho súdu po zrušení

rozsudku a vrátení veci konal s Ministerstvom vnútra SR. Vo vzťahu k existencii príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody dospel k záveru, že žalobcovi preukázateľne vznikla škoda, a to tak hmotná, pozostávajúca z trov obhajoby, ako i nehmotná, keď došlo k poškodeniu povesti žalobcu, k morálnej ujme, strate spoločenského, kariérneho uplatnenia i strate súkromia.

7. Zo strany žalovanej bola v konaní vznesená námietka premlčania uplatneného nároku. K tejto námietke sa vyjadril žalobca v replike doručenej súdu dňa 23.6.2017, kde podrobne uviedol v bode 2. tejto repliky, z akých dôvodov nepovažuje svoj nárok za premlčaný. Súd sa s týmto stotožnil, pretože v konaní bolo preukázané, že rozhodnutie generálneho prokurátora SR sp. zn. IV PZ 66/13-6 z 12.6.2013 bolo žalobcovmu obhajcovi doručené 20.8.2013. Od uvedeného dňa, teda plynula trojročná premlčacia lehota. Dňa 11.9.2015, t. j. po uplynutí dvoch rokov a takmer jedného mesiaca od doručenia tohto uznesenia, podal žalobca Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku, a o výsledku tohto prerokovania bol upovedomený listom z 2.3.2016, ktorý bol právnenmu zástupcovi žalobcu doručený 10.3.2016. V období od 11.9.2015

do 10.3.2016 teda žalobcovi neplynula premlčacia lehota, a tá opätovne začala plynúť dňa 11.3.2016. Žaloba bola podaná dňa 15.2.2017, teda z toho je zrejmé, že po zrátaní doby od 21.8.2013 do 10.9.2015 (24 mesiacov a 20 dní), a následne od 11.3.2016 do 15.2.2017 (11 mesiacov a 4 dni) neuplynula trojročná premlčacia lehota na uplatnenie nároku žalobcu na náhradu škody, čo do sumy 284,84 Eur. Keďže žalobca až podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 23.6.2017 požiadal o pripustenie zmeny žaloby na sumu 357,73 Eur (viď. ods. 67 tohto odôvodnenia), súd má za to, že nárok žalobcu nad sumu 284,84 Eur je premlčaný.

8. Na základe vykonaného dokazovania a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd dospel k záveru, že nárok žalobcu je v časti náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátu vo výške 284,84 Eur pozostávajúcej z trov právneho zastúpenia žalobcu v rámci trestného konania dôvodný. Žalobca preukázal špecifikáciu trov, ako aj úhradu tejto sumy (v celkovej výške 357,73 Eur) faktúrou č.5/2004 zo dňa 9.10.2014, ako aj úhradu tejto sumy Príkazom na úhradu v Slovenskej sporiteľni, a.s. zo dňa 4.11.2014 svojmu obhajcovi v trestnom konaní JUDr. Dušanovi Hudákovi. Preto súd rozhodol tak, ako je to uvedené v I.. výroku tohto rozsudku, a zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 284,84 Eur, ktorá nebola premlčaná.

9. Voči žalobcovi bolo vedené trestné stíhanie od 9.11.2012 do 20.8.2013 pre prečin nebezpečného vyhrážania. Avšak už predtým bolo voči nemu vznesené obvinenie pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa, a to dňa 10.9.2012, ktoré uznesenie bolo zrušené ako neopodstatnené dňa 25.10.2012. V danom prípade bolo podstatné to, že voči žalobcovi bolo vedené trestné stíhanie pre prečin nebezpečného vyhrážania na základe uznesenia o vznesení obvinenia z 9.11.2012, keďže z tohto konania si žalobca uplatnil predmetný nárok. Žalobca ako hlavný dôvod nemajetkovej ujmy uviedol to, že práve v dôsledku tohto trestného stíhania bol nútený ukončiť svoj služobný pomer v policajnom zbore SR vo funkcii starší referent, oddelenie všeobecnej kriminality, odbor kriminálnej polície, OR PZ Košice-okolie, pričom v policajnom zbore pracoval približne 20 rokov. Je evidentné, že žalobca musel byť pod tlakom, keď od začiatku vedel, že je nevinný a aj napriek tomu boli voči nemu vznesené v tom čase už dve obvinenia a začaté interné disciplinárne konania, ktorých výsledok nezávisí od toho, ako je ukončené trestné stíhanie. Vedel, že v prípade, že by k ukončeniu jeho služobného pomeru došlo na základe nejakého disciplinárneho rozhodnutia, resp., že by bol z tohto policajného zboru prepustený v dôsledku toho, že bola porušená jeho služobná prísaha a povinnosť s tým, že jeho ponechanie v služobnom pomere príslušníka PZ by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, resp. ak by bol odsúdený pre niektorý z trestných činov kladených mu za vinu, nemal by nárok na odstúpné. Je preto pochopiteľné, že v obave o svoj ďalší život a existenciu sa radšej rozhodol, že z policajného zboru odíde dobrovoľne. Žalobca podal žiadosť o skončenie služobného pomeru dňa 28.9.2012 a služobný pomer bol ukončený na základe personálneho rozkazu zo dňa 14.11.2012 ku dňu 30.11.2012. Z Personálneho rozkazu riaditeľa OR PZ v Košiciach - okolie zo dňa 14.11.2012 súd zistil, že žalobca dňa 28.9.2012 doručil Žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru príslušníka PZ. V žiadosti navrhol skončenie služobného pomeru k 31.10.2012. Podľa § 191 ods. 1 zák. č. 73/1998 Z. z., policajt musí byť uvoľnený zo služobného pomeru, ak o to požiada. Služobný pomer sa končí uplynutím dvoch kalendárnych mesiacov, ak sa policajt a nadriadený nedohodnú inak. K dohode medzi príslušným nadriadeným a nadporučikom C. J. nedošlo, preto jeho služobný pomer končí uplynutím dvoch kalendárnych mesiacov nasledujúcich po doručení žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru. Týmto personálnym rozkazom bol teda žalobca uvoľnený zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru dňom 30.11.2012. Z uvedeného je

zrejme, že k ukončeniu služobného pomeru došlo vlastne v dôsledku predmetného trestného stíhania na základe uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 9.11.2012.

10. V dôsledku trestného stíhania boli žalobcovi zadržané zbrojné preukazy, ako aj odňaté zbrane, a preto nemal žiadnu možnosť sa zamestnať a profesijne realizovať v oblasti, v ktorej dovtedy profesionálne pôsobil, teda v bezpečnostných zložkách, SBS, v detektívnych službách, či v mestskej polícii. Túto skutočnosť potvrdili aj svedok N. R., náčelník Mestskej polície v Medzeve, ktorý uviedol, že žalobca sa uchádzal u nich o zamestnanie ako mestský policajt, resp. v SBS v Medzeve, avšak vzhľadom na to, že voči nemu boli vedené rôzne trestné stíhania, že bol s ním ukončený služobný pomer a tiež, že mu boli zadržané zbrojné preukazy, nikto ho nechcel zamestnať a pre mestskú políciu bol ako policajt nežiaduci. Na základe výpovedí svedkov mal za preukázané, že povest' žalobcu ako čestného a dobrého policajta, bola na základe nezákonného trestného stíhania značne poškodená a jeho odchod do civilu mal dopad na jeho pracovný aj súkromný život, pretože pre povest', ktorú získal na základe nezákonne vedených trestných stíhaní a trestných konaní, počnúc trestným konaním, ktoré začalo 9.11.2012 na základe uznesenia o vznesení obvinenia pre prečin nebezpečného vyhrážania, v dôsledku ktorého bol uvoľnený zo služobného pomeru z policajného zboru, ho nik nechcel zamestnať až do roku 2016. Žalobca sa už ani po skončení týchto trestných konaní nemôže zaradiť späť do služobného pomeru do policajného zboru a táto skutočnosť zo strany žalovanej nebola nijakým spôsobom spochybnená. S tvrdeniami žalovanej, že nedošlo k takej ujme u žalobcu, že by to odôvodňovalo finančné zadostučinenie, sa súd nestotožnil. Je zrejmé, že aj keď sa žalobca zamestnal v roku 2016 ako strážnik, táto pracovná pozícia sa nemôže rovnať pozícii, v ktorej pôsobil v policajnom zbore ako vyšetrovateľ, či nadporučík, s možnosťou ďalšieho kariérneho rastu, čo vzbudzovalo veľký rešpekt a obdiv u ľudí v malom meste ako je Medzev, kde žije žalobca, a kde je prevaha rómskeho obyvateľstva, pričom tam často ako príslušník policajného zboru chodil zasahovať. Tým, že skončil svoj služobný pomer v policajnom zbore, už nemal tú vážnosť ako predtým, a preto najmä táto časť občanov rómskeho pôvodu žijúcich v meste sa voči nemu začala správať neúctivo, bol z ich strany atakovaný slovne rôznymi urážkami, vyhrážkami nielen žalobca, ale aj jeho rodina, jeho maloletý syn, ktorí týmto taktiež veľmi trpeli. Aj napriek skončenému trestnému stíhaniu sa vnímanie ľudí v tomto malom meste veľmi nezmenilo. Naďalej žalobcovi nedôverujú, a teda je jednoznačné, že tieto skutočnosti sa podpísali na psychike žalobcu, ako aj jeho rodiny a ich ďalšom živote. Taktiež bolo preukázané, že bol vo veľkej miere týmto nezákonným stíhaním ovplyvnený aj spoločenský život žalobcu a život jeho rodiny, odvrátili sa od neho kolegovia, priatelia, odmietali s ním komunikovať. Jeho priateľské vzťahy boli narušené, a nenapravili sa ani potom, čo tieto trestné stíhania boli ukončené. Taktiež to malo dopad aj na rodinný život žalobcu, na jeho syna a manželku, ktorí to veľmi ťažko niesli a okolie im dávalo pociťovať, že už žalobca nie je tým, čo býval. Žalobca bol síce zvolený za poslanca mesta Medzev, ako starostu mesta ho však občania nezvolili, tieto skutočnosti súd ale nedával do súvisu s trestným stíhaním, pretože mohli závisieť aj od iných faktorov. Žalobca v dôsledku toho, že bol nezákonne trestne stíhaný, založil Nový odborový zväz polície, kde pôsobí ako predseda, tento zväz zastrešuje policajtov, resp. bývalých policajtov pri uplatňovaní si svojich nárokov voči MV SR v obdobných prípadoch, ako bol prípad žalobcu. Naďalej u žalobcu teda pretrvávajú negatívne emócie voči tomu, čo mu bolo nielen predmetným trestným stíhaním, ale aj ďalšími nezákonnými trestnými stíhaniami spôsobené. Preto možno konštatovať, že toto trestné stíhanie malo vážne dôsledky na doterajší život žalobcu v každom smere, pretože v dôsledku neho prišiel o post nadporučíka v policajnom zbore a vznikla mu už vyššie popísaná morálna ujma. Preto priznanie sumy 10.000 Eur, súd považoval za dostatočnú kompenzáciu, nakoľko došlo k podstatnej zmene v živote žalobcu, v dôsledku tohto trestného konania, pričom k náprave doposiaľ nedošlo.

11. Vychádzajúc z týchto vyššie uvedených skutočností a s prihliadnutím aj na ustálenú judikatúru v tejto oblasti, tiež na skutočnosť, že žalobca v rámci trestného stíhania nebol obmedzený na slobode, pretože nebol ani vo väzbe, ani vo výkone trestu odňatia slobody a ani nebol obeťou násilného trestného činu mal za to, že je dôvodná suma nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 Eur, na ktorej náhradu zaviazal žalovanú a v prevyšujúcej časti čo do uplatnenej sumy náhrady nemajetkovej ujmy žalobu ako nedôvodnú zamietol.

12. O trovách konania rozhodol podľa § 255 a § 262 CSP. Súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanej SR v rozsahu 60 %, pokiaľ ide o náhradu škody a pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu v rozsahu 50 %. Vo vzťahu medzi žalobcom a Generálnou prokuratúrou SR súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko Generálna prokuratúra SR v rámci prvostupňového, ani odvolacieho konania si trovy neuplatnila (a ani súd nemal za preukázané, že by jej nejaké trovy vznikli v priebehu konania).

13. Proti predmetnému rozsudku podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie v rozsahu I. a III. výroku z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. V prvom rade zotrvala na vznesenej námietke premlčania a dodala, že nárok žalobcu je premlčaný. Naďalej zotrvala na názore, že súd mal konať s Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky ako orgánom oprávneným zastupovať štát podľa § 4 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. Skutočnosť, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky nie je v danej právnej veci orgánom príslušným konať v mene Slovenskej republiky potvrdzuje napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/289/2014, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Cdo/984/2013 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/377/2013. V ďalšom mala za to, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Odcitovala body 69. a 76. napadnutého rozsudku s tým, že s názormi súdu vyjadrenými v týchto bodoch sa nestotožňuje. Namietala, že odchod z policajného zboru žalobcu nemá súvis s trestným konaním pre trestný čin nebezpečného vyhrážania, na základe ktorého si žalobca uplatňuje náhradu škody, pretože žiadosť o skončenie služobného pomeru žalobca podal dňa 28.9.2012 a trestné stíhanie pre prečin nebezpečného vyhrážania bolo začaté až na základe uznesenia zo dňa 9.11.2012. Táto žiadosť o prepustenie zo služobného pomeru preto nesúvisela s týmto trestným konaním, ale súvisela ešte s trestným konaním, ktoré bolo začaté dňa 10.9.2012 pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa. Zdôraznila, že zák. č. 514/2003 Z.z. predpokladá kumulatívne naplnenie hmotnoprávnych podmienok zodpovednosti za škodu a nenaplnenie čo i len jednej z nich zodpovednosť štátu nezakladá. Zdôraznila najmä, že príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou musí objektívne existovať, musí byť vždy s istotou preukázaná a žalobca je zaťažovaný dôkazným bremenom. Mala za to, že žalobca neunesol svoje dôkazné bremeno a v tejto súvislosti poukázala najmä na:

1.) výpoveď žalobcu zo dňa 12.4.2018, ktorá preukazuje, že väčšina tvrdení žalobcu je pre posúdenie uplatneného nároku irelevantných, nakoľko nepreukazujú skutočnosť, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadost'uchinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Je irelevantné, že žalobca vo svojom výsluchu poukazuje na skutkové okolnosti pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia, nakoľko tieto nie sú v príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom nemajetkovej ujmy. V súvislosti s tvrdeným znížením príjmu finančných prostriedkov žalovaná opätovne zdôraznila, že neexistuje príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a znížením príjmov žalobcu, pokiaľ žalobca sám svojou žiadosťou ukončil služobný pomer. Žalobca je poberateľom výsluhového dôchodku a zároveň bolo mu vyplatené odchodné cca 11.000 Eur. Vo vzťahu k okolnostiam, ktoré žalobca uviedol vo svojej výpovedi a ktoré sa vzťahovali na jeho syna mala za to, že nezákonné rozhodnutie nie je v žiadnej príčinnej súvislosti so skutočnosťou, že jeho syn sedel na striedačke a že musel ukončiť kariéru. Navyše podľa tvrdenia žalobcu sa jeho syn následne stal dvojnásobným vicemajstrom Slovenska v naturálnej kulturistike. Teda nielenže absentuje vzťah príčinnej súvislosti, ale absentuje aj vznik závažných následkov, od ktorých je možné vznik samotnej nemajetkovej ujmy odvíjať. Vo vzťahu k jeho výpovedi, pokiaľ ide o mesto Medzev, v ktorom žije, žalovaná poukázala na všeobecné konštatovanie žalobcu, že ľudia sa mu obracali chrbtom a že každý v podstate mal vedomosť, že sa vedie okolo neho nejaké trestné stíhanie, pričom takéto konštatovanie nepreukazuje priamu príčinnú súvislosť. Naopak uvedené odporuje jeho ďalšej časti výpovede, v ktorej uvádza, že bol ako poslanec pozvaný na štart pretekov ..., a teda podľa žalobcu sa mu všetci ľudia v meste, v ktorom žije obrátili chrbtom, avšak v roku 2014 bol občanmi toho istého mesta zvolený za poslanca mestského zastupiteľstva v meste Medzev, pričom uvedenú funkciu zastával do roku 2018,

2.) výpoveď svedka - O. J.O. ako syna žalobcu, vo vzťahu ku ktorému žalovaná namietla mieru relevantnosti jeho výpovede, nakoľko sám svedok uviedol, že v rozhodnom čase mal cca 13 - 14 rokov. Okrem toho skutočnosť, že žalobcov syn prestal hrať hokej, nie je v priamej príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím a vznikom nemajetkovej ujmy žalobcu,

3.) písomnú výpoveď svedkyne O. J. zo dňa 5.12.2018, ktorá sa k položeným otázkam vyjadrovala vo všeobecnej rovine a ktorá odpovedala na otázku, či sa trestné stíhanie žalobcu nejakým spôsobom prejavilo v jej profesijnom, resp. pracovnom živote. Predmetom tohto konania však bolo preukázanie vzniku nemajetkovej ujmy na strane žalobcu a nie na strane inej osoby,

4.) výpoveď svedka N. R., z ktorej vyplýva, že zásadnou skutočnosťou, ktorá ovplyvnila vzťah medzi žalobcom a svedkom bola skutočnosť, že žalobca svojou žiadosťou požiadal o skončenie pracovného pomeru, čo malo za následok logické obmedzenie ich pracovného kontaktu.

14. Odvolateľka v ďalšom poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo/11/2010, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/6/2018, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II.

ÚS 467/2008, ktoré sú rozhodnutiami vyšších súdov a ktoré sa zaoberali problematikou príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a vznikom škody, jednak vo všeobecnosti, ale aj v konkrétnych podmienkach zák. č. 514/2003 Z.z. Zotrvala na svojom názore, že výpoveď žalobcu, ako aj svedecké výpovede, nielenže nepreukazujú vznik škody/nemajetkovej ujmy, ale nepreukazujú ani priamu a bezprostrednú príčinnú súvislosť medzi žalobcom tvrdným nezákonným rozhodnutím a vznikom škody/nemajetkovej ujmy. Vo vzťahu k žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody poukázala na to, že žalobca sa domáhal prerokovania náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 19.000 Eur, avšak v žalobe sa domáha a žiada nemajetkovú ujmu vo výške 20.000 Eur. V tejto súvislosti odkázala na znenie § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. Vo vzťahu k výške zadosťučinenia v peniazoch zdôraznil, že hoci táto je predmetom voľnej úvahy súdu, aj táto úvaha sa musí opierať o konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Na prvom mieste prichádza do úvahy poskytnutie zadosťučinenia formou konštatovania porušenia práva, ako jednej z foriem morálnej satisfakcie a iba v prípade, pokiaľ konštatovanie porušenia práva by nepredstavovalo samo o sebe postačujúcu a zároveň účinnú náhradu za nemajetkovú ujmu, prichádza do úvahy preskúmanie, či nie je nemajetkovú ujmu možné nahradiť inak, napr. formou ospravedlnenia a podobne. Žalobca ako hlavný dôvod nemajetkovej ujmy uviedol, že práve v dôsledku trestného stíhania bol nútený ukončiť svoj služobný pomer v policajnom zbore. Žalovaná pritom zastáva názor, že žalobca v konaní nepreukázal, že priamo a bezprostredne mu v dôsledku údajného nezákonného rozhodnutia bola spôsobená nemajetková ujma. Nepreukázal, že mu vznikli závažné následky v spoločenskom uplatnení a v pracovnom živote a že v značnej miere došlo k zníženiu dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti priamo a jedine údajným nezákonným rozhodnutím. Pokiaľ žalobca sám svojou žiadosťou ukončil služobný pomer, z toho vyplýva, že neexistuje príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a znížením príjmov žalobcu. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že nemajetková ujma žalobcovi nemohla vzniknúť v priamej, bezprostrednej príčinnej súvislosti s rozhodnutím. Odvolateľka mala tiež za to, že súd prvej inštancie nerešpektoval niektoré základné princípy Civilného sporového poriadku, keď v napadnutom rozsudku rozhodoval v rozpore najmä s čl. 8 a 9 CSP. V tejto súvislosti zdôraznila povinnosť žalobcu preukázať (uniesť) bremeno tvrdenia a bremeno dôkazov a v kontexte uvedeného odkázala na R 49/1982, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/43/2007, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/35/2013, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 625/2014 a tiež rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co/563/2013. Zo všetkých uvedených dôvodov navrhla napadnuté výroky I. a III. rozsudku zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

15. Žalovaný k podanému odvolaniu uviedol, že sa v plnej miere stotožňuje a súhlasí s rozsudkom vydaným Okresným súdom Košice I, ktoré je vecne a zákonne správne.

16. Odvolateľka a žalobca vo svojich nasledujúcich podaniach zotrvali na svojich doterajších vyjadreniach a stanoviskách.

17. Odvolanie žalovanej bolo podané proti rozsudku iba proti jeho výrokom I. a III., preto výroky II. a IV. nadobudli právoplatnosť a v odvolacom konaní neboli preskúmané. Predmetom odvolacieho prieskumu tak zostali výroky I. a III.

18. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, po zvolenom postupe podľa § 382 CSP a nariadenom pojednávaní v zmysle § 385 ods. 1 CSP, v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je čiastočne dôvodné.

19. Predmetom konania je náhrada škody a nemajetkovej ujmy uplatnená titulom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., o ktorej súd rozhodol čiastočne vyhovujúcim výrokom, keď žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 284,84 Eur predstavujúcu priznanú náhradu škody v podobe trov obhajoby v trestnej veci a náhradu nemajetkovej ujmy vo vyčíslenej sume 10.000 Eur, a keď v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

20. Vzhľadom na obsah odvolacích námietok, odvolací súd jednak postupom podľa § 382 CSP vyzval obe stany sporu, aby sa vyjadrili k možnému použitiu zák. č. 215/2006 Z.z. v znení neskorších zmien a predpisov, eventuálne zák. č. 274/2017 Z.z. v znení neskorších zmien a predpisov a jednak vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom zopakoval dokazovanie niektorých listinných dôkazov.

21. Odvolací súd považuje za neopodstatnenú odvoláciu námietku, ktorou žalovaná zotrvala na názore, že súd mal v prejednávanej veci konať s Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky ako orgánom oprávneným zastupovať štát podľa § 4 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., keď v tejto súvislosti odvolateľka poukázala na skutkové okolnosti, ktoré neboli relevantnými pre posúdenie a ustálenie orgánu, ktorý v prejednávanej veci je orgánom oprávneným zastupovať štát v súdnych konaniach o nárokoch uplatnených podľa zákona č. 514/2003 Z.z.

22. Podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších zmien a predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru, 3) a

1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo

2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora

23. Odvolací súd sa otázkou správneho štátneho orgánu, ktorý v predmetnom konaní koná za štát v rozsahu svojej pôsobnosti, zaoberal už v zrušujúcom uznesení zo dňa 22. júna 2020 vedenom pod sp. zn. 6Co/181/2019, v ktorom vyslovil právny názor, ktorý súčasne v ďalšom konaní súd prvej inštancie rešpektoval, súčasne z neho vychádzal pri svojom rozhodnutí. V zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Košiciach bol relevantným nesporný skutkový stav, podľa ktorého nárok žalobcu je založený na tvrdenom nezákonnom trestnom stíhaní žalobcu, keď proti uzneseniu o vznesení obvinenia vydaného vyšetrovateľom bola podaná sťažnosť, ktorá bola prokurátorom zamietnutá, tiež okolnosť, že Generálny prokurátor SR rozhodnutie prokurátora o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia zrušil a súčasne zrušil uznesenie o vznesení obvinenia a napokon okolnosť, podľa ktorej prokurátor vo veci nepodal obžalobu. V prejednávanej veci teda nešlo o prípad, kedy by prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa PZ a súčasne, kedy by prokurátor podal v trestnej veci obžalobu. Preto je zrejmé, že boli naplnené zákonné predpoklady na to, aby v mene štátu konalo Ministerstvo vnútra SR podľa § 4 ods. 1 písm. b) bod 1. citovaného zákona, pretože v prejednanom prípade prokurátor v konečnom dôsledku nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa policajného zboru a v trestnej veci nepodal obžalobu príslušnému súdu. Pre posúdenie predpokladu, či prokurátor nezamietol sťažnosť, bol rozhodujúcim výsledok rozhodnutia o tejto sťažnosti, ktorý nebolo možné vyhodnotiť izolovane od skutočnosti, že generálny prokurátor uznesenie prokurátora o zamietnutí sťažnosti zrušil, a teda, podľa ktorého v konečnom dôsledku k zamietnutiu sťažnosti nedošlo. Boli tak naplnené všetky zákonné predpoklady podľa § 4 ods. 1 písm. b) bodu 1. zák. č. 514/2003 Z.z. na to, aby konajúcim orgánom v mene štátu v predmetnom konaní bolo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a nie Generálna prokuratúra SR. V kontexte uvedeného, pokiaľ potom odvolateľka poukazuje na judikatúru súdov Slovenskej republiky (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/289/2014, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 Cdo/984/2013 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/377/2013) riešiacu prípady, v ktorých neboli splnené podmienky uvedené v § 4 ods. 1 písm. b) bod 1. zák. č. 514/2003 Z.z.), ide o odvolateľkou označenú judikatúru súdov Slovenskej republiky, ktorú na prejednanú vec aplikovať nemožno (pretože v predmetnej prejednávanej veci súd dospel k záveru, že boli splnené podmienky podľa § 4 ods. 1 písm. b) bodu 1. tohto zákona).

24. Odvolací súd ďalej považuje za nedôvodnú odvoláciu námietku, podľa ktorej odvolateľka považovala rozhodnutie súdu o ním vznesenej námietke premlčania za nesprávne majúce za to, že v tejto otázke rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a keď súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Ide teda o uplatnenie odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, ktoré však naplnené neboli.

25. Podľa § 19 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších zmien a predpisov,

(1) Právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

(2) Najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8.

(3) Lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

26. Súd prvej inštancie námietku premlčania posúdil na základe relevantných skutkových okolností, ktoré žalovaná ani nespochybnila a podľa ktorých:

- rozhodnutie Generálneho prokurátora SR sp. zn. IVPZ66/13-6 z 12.6.2013 bolo žalobcovmu obhajcovi doručené 20.8.2013,

- žalobca požiadal Ministerstvo vnútra SR Návrhom na predbežné prejednanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, odoslaným dňa 11.9.2015, o prejednanie nároku na náhradu škody 647,52 Eur, náhradu ušlého platu 8.100 Eur a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch 19.000 Eur, pričom škoda 647,52 Eur pozostávala z právnych služieb označených v trestných veciach v sume 284,84 Eur a 357,73 Eur. Išlo o označené uznesenie vyšetrovateľa PZ MV sp. zn. SKIS-89/BKOK-V-2012 z 10.10.2012, v dôsledku ktorého bolo voči nemu začaté disciplinárne konanie vo veci prepustenia zo služobného pomeru a uznesenie vyšetrovateľa PZ MV sp. zn. SKIS-37/OISV-SV-2012 z 9.11.2012,

- v odpovedi Ministerstva vnútra SR zo dňa 17.11.2015 adresovanej zástupcovi žalobcu ministerstvo si ponechalo na prejednanie žiadosti v časti náhrady škody 284,84 Eur uplatnenej v súvislosti s trestným konaním sp. zn. SKIS-89/BKOK-V-2012 s tým, že v ostatnej časti žiadosť postúpilo na vybavenie Generálnej prokuratúry,

- - Generálna prokuratúra SR listom z 2.3.2016 adresovanom právnomu zástupcovi žalobcu oznámila žiadateľovi návrhu na predbežné prerokovanie nároku, že nie je príslušná konať za štát, a preto predmetnú žiadosť neprerokuje tvrdiac, že žalobca žiadosť dôvodne a správne doručil Ministerstvu vnútra SR.

27. Z podaného odvolania vyplýva, že pokiaľ žalovaná považovala uplatnený nárok za premlčaný v celom rozsahu, tento svoj záver vyvodila z neúplného skutkového stavu, pretože žalovaná spočívajúc premlčacej lehoty podľa § 19 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. viazala nesprávne výlučne na list ministerstva vnútra z novembra 2015, ktorým došlo k prejednaniu žiadosti o predbežné prerokovanie nároku iba v časti trestnej veci odlišnej od trestnej veci sp. zn. SKIS-37/OISV-SV-2012 a súčasne, ktorým nárok v časti trestnej veci sp. zn. SKIS-37/OISV-SV-2012 bol odstúpený na prejednanie Generálnej prokuratúry SR, ktorý sa k predmetnej žiadosti vyjadril až listom zo dňa 2.3.2016 (doručeným zástupcovi žalobcu dňa 10.3.2016).

28. Odvolací súd na nariadenom pojednávaní zopakoval dokazovanie o.i. prečítaním listinného dokladu - listu Ministerstva vnútra SR zo dňa 27.11.2015 ako odpovedi na žalobcovu žiadosť o predbežné prerokovanie nároku, keď zistil, že predmetný list zo dňa 27.11.2015 ministerstvo adresovalo zástupcovi žalobcu ministerstvo a uviedlo v ňom, že si ponechalo na prejednanie žiadosti v časti náhrady škody 284,84 Eur uplatnenej v súvislosti s trestným konaním sp. zn. SKIS-89/BKOK-V-2012 s tým, že v ostatnej časti žiadosť postúpilo na vybavenie Generálnej prokuratúry.

29. Správny je preto súdom ustálený skutkový stav vyjadrený v bode 73. odôvodnenia napadnutého rozsudku, podľa ktorého v konaní bolo preukázané, že rozhodnutie generálneho prokurátora SR sp. zn. IVPZ66/13-6 z 12.6.2013 bolo žalobcovmu obhajcovi doručené 20.8.2013. Od uvedeného dňa plynula trojročná premlčacia lehota. Dňa 11.9.2015, t.j. po uplynutí dvoch rokov a takmer jedného mesiaca od doručenia tohto uznesenia žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku, o výsledku tohto prerokovania bol upovedomený listom z 2.3.2016, ktorý bol právnomu zástupcovi žalobcu doručený 10.3.2016. V období od 11.9.2015 do 10.3.2016, teda žalobcovi neplynula premlčacia lehota, tá opätovne začala plynúť dňa 11.3.2016. Žaloba bola podaná dňa 15.2.2017, teda je zrejmé, že po zrátaní doby od 21.8.2013 do 10.9.2015 (24 mesiacov a 20 dní) a následne od 11.3.2016 do 15.2.2017 (11 mesiacov a 4 dni) neuplynula trojročná premlčacia lehota na uplatnenie nároku žalobcu na náhradu škody čo do sumy 284,84 eur. Keďže žalobca až podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 20.6.2017 požiadal o pripustenie zmeny žaloby na sumu 357,73 eur, nárok žalobcu nad sumu 284,84 eur je premlčaný. Aj keď to súd prvej inštancie vyslovene v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol, z kontextu posúdenej námietky premlčania možno vyvodit', že nevzhladol túto námietku za premlčanú vôbec vo vzťahu k nároku, ktorý si žalobca popri nároku na náhradu škody uplatnil tiež titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže vo vzťahu k tomuto nároku bolo potrebné vychádzať z identického skutkového stavu

s jediným tým rozdielom, že ohľadne nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca v priebehu konania neurobil žiadne rozšírenie žaloby tak, ako tomu bolo v prípade náhrady škody.

30. Ani po zopakovanom dokazovaní zo strany odvolacieho súdu nebolo možné takto ustálený skutkový stav súdom prvej inštancie zhodnotiť odlišným spôsobom, keď navyše súd prvej inštancie takto zistený skutkový stav podradil pod správnu právnu normu upravujúcu otázku premlčania a vyvodil z nej tiež správny právny záver o tom, že nárok na náhradu majetkovej ujmy v peniazoch nie je premlčaný a nárok na náhradu škody je premlčaný nad sumu 284,84 eur. Odvolací súd zopakovaným dokazovaním síce zistil, že list- odpoveď Ministerstva vnútra SR na Návrh na predbežné prejednanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy nebol zo 17.11.2015, ako uviedol súd prvej inštancie (bod 30. odôvodnenia rozsudku), ale správne z 27.11.2015, uvedené ale nemalo žiadny vplyv na posúdenie námietky premlčania zo strany súdu.

31. V ďalšom odvolateľka učinila podstatu svojich odvolacích námietok na názore, že žalobca v konaní nepreukázal vznik škody/nemajetkovej ujmy a ani priamu a bezprostrednú príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody/nemajetkovej ujmy a napokon ani skutočnosť, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením.

32. V prejednávanej veci nebola sporným existencia nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci ako jedného zo zákonných predpokladov pre oprávnenosť žalobou uplatnených nárokov a napokon táto otázka nebola ani predmetom odvolania.

33. Pokiaľ ide o otázku naplnenia ďalších predpokladov zodpovednosti štátu, odvolací súd zdôrazňuje, že odvolateľka odvoláciu námietku v tejto časti koncipovala bez toho, aby rozlíšila žalobou uplatnený nárok v podobe náhrady škody a v podobe náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

34. Pokiaľ totiž išlo o nárok uplatnený titulom náhrady škody, tento bol uplatnený v podobe trov právneho zastúpenia žalobcu v rámci predmetnej trestnej veci a z obsahu podaného odvolanie nie je zrejmé, v čom odvolateľka vidí nesprávnosť rozhodnutia súdu v časti priznanej sumy 284,84 Eur titulom náhrady škody, pokiaľ súd pri vyhovení žalobe v tejto časti mal za preukázané, že žalobca preukázal jednak špecifikáciu týchto trov, ale aj úhradu tejto sumy (v celkovej výške 357,73 eur) faktúrou č. 5/2004 zo dňa 9.10.2014 a následne úhradu tejto sumy príkazom na úhradu Slovenskej sporiteľni a.s. zo dňa 4.11.2014 svojmu obhajcovi JUDr. Dušanovi Hudákovi, čo žalovaná v odvolaní ani nespochybnila. Ohľadne tohto nároku navyše odvolateľkou namietané nesprávne vyhodnotenie existencie príčinnej súvislosti nezákonného trestného stíhania žalobcu so skončením služobného pomeru, či s dopadom na život syna a manželky žalobcu sú bez právnej relevancie.

35. Preto uvedené odvolacie námietky v tej časti odvolania, ktoré bolo podané proti vyhovujúcemu výroku rozsudku v časti priznanej sumy 284,74 Eur titulom náhrady škody, odvolací súd považuje za nedôvodné.

36. Pokiaľ ide o odvolanie podané proti rozsudku vo výroku I. v časti priznanej sumy 10.000 Eur, odvolací súd uvádza nasledovné.

37. V prejednanom prípade si žalobca vznik nemajetkovej ujmy v peniazoch uplatnil v súvislosti s nezákonným uznesením o vznesení obvinenia zo dňa 9. novembra 2012 a nezákonným uznesením prokurátora zo dňa 13.12.2012, ktorým bola zamietnutá sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia, keď sporným nebolo ani to, že napokon v predmetnej trestnej veci nebola podaná ani obžaloba.

38. Podľa § 17 ods. 2 až ods. 5 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu vydania nezákonných rozhodnutí, t.j. do 31.12.2012 (ďalej aj cit. zákona),

(2) V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhradza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

(3) Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,

b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,

c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,

d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

(4) Výška nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutiami uvedenými v § 7 a 8 je najmenej jedna tridsatina priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, a to za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody.

(5) V žiadosti o predbežné prerokovanie nároku a pri uplatnení nároku na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku úhrady podľa odsekov 1 a 2.

39. Zákonná konštrukcia nemajetkovej ujmy pri uplatňovaní nárokov podľa zákona č. 514/2003 Z.z. vychádza z toho, že nemajetkovú ujmu možno odškodniť v nepeňažnej forme (t.j. inak ako v peniazoch) alebo v peňažnej forme, pričom v oboch prípadoch ide o nárok oprávnenej osoby na zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu. Ako totiž vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.7.2021 sp. zn. 9Cdo 230/2020: „Primerané zadosťučinenie sa chápe ako nástroj na odstránenie následkov spôsobenej nemajetkovej ujmy a to buď v peňažnej (relutárnej) alebo nepeňažnej forme (tzv. morálne zadosťučinenie - napr. ospravedlnenie, či konštatovanie o porušení práva). Neexistencia nemajetkovej ujmy a jej reparácia z hľadiska primeranosti zadosťučinenia (proporcionality, intenzity zásahu) sa vzájomne logicky vylučujú.“

40. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s obranou žalovanej založenou na tvrdení, že u žalobcu nedošlo k takej ujme, ktorá by odôvodňovala finančné zadosťučinenie. Odvolací súd považuje záver súdu o potrebe priznať žalobcovi nemajetkovú ujmu v peniazoch (namiesto samotného konštatovania porušenia práva) za správny, pretože je v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR, tiež v súlade s rozhodovacou praxou Ústavného súdu SR, pokiaľ išlo o zodpovednosť štátu za preukázanej skutkovej okolnosti nezákonného trestného stíhania.

41. Z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.8.2019 sp. zn. 4Cdo 125/2019 o.i. vyplýva: „12. Škodu teda treba chápať ako ujmu na chránenom statku, ako je majetok, osoba, alebo iný chránený záujem, pričom najvyššiu mieru ochrany požívajú ľudský život, integrita človeka, ľudská dôstojnosť a sloboda. Každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život stíhaného, a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda aj je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy najmä v takom prípade, ak sa preukáže, že bolo od začiatku nezákonné; ide o zodpovednosť absolútne objektívnu a za výsledok trestného konania vo veci samej, čím je založená zodpovednosť štátu za škodu obvineného spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia. 13. Pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie každej fyzickej osoby sudcom nesvedčí bagatelizovanie závažnosti ujmy priznávaním neprímerane nízkych, resp. žiadnych náhrad; také rozhodovanie treba považovať za obchádzanie zákona i jeho účelu a pôsobí mnohokrát veľmi cynicky, bez citu pre elementárnu spravodlivosť, alebo absencie postupu podľa pravidla, podľa ktorého „nerob druhému to, čo nechceš, aby robili tebe.“

42. Z nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 24. januára 2017 sp. zn. III. ÚS 754/2016 vyplýva o.i.: „24. Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr, ak ide o obvinenie nepravdivé, ktoré je potvrdené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom súdu (Ústavný súd Českej republiky nález sp. zn. I. ÚS 554/04 z 31. marca 2005). Niet dôvodu dospieť k odlišnému záveru v prípade žalobcu vo veci sťažovateľky, ktorý nebol spod obžaloby oslobodený, ale jeho trestné stíhanie bolo zastavené. 25. Ústavný súd už v minulosti opakovane zdôraznil, že v prípade aplikácie právnej normy treba totiž síce prvotne vychádzať z jej doslovného znenia, avšak v prípade rozporu doslovného znenia daného ustanovenia s jeho zmyslom a účelom, o ktorého jednoznačnosti a výlučnosti niet žiadnej pochybnosti, možno uprednostniť výklad a ratio legis pred výkladom jazykovým (napr. I. ÚS 583/2015 z 9. marca 2016). 26. Ústavný súd je preto toho názoru, že vedenie trestného stíhania na základe nezákonného uznesenia o jeho začatí bez ohľadu na to, či bolo vydané za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. alebo za účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z., odôvodňuje s ohľadom najmä na čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny právo na náhradu nemajetkovej ujmy takto stíhanej osoby, pokiaľ jej táto v príčinnej súvislosti s vedením trestného stíhania vznikla.“... „26. Ústavný súd preto konštatuje, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania, ktoré sa právoplatne skončilo inak než odsúdením (a to aj v prípade, ak nebolo realizované väzobne), je ústavne akceptovateľným a

ústavou predpokladaným spôsobom poskytnutia satisfakcie takto stíhanej osobe, a to aj v prípade, ak bolo trestné stíhanie začaté už za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. (t. j. pred 1. júlom 2004).“

43. Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí zo dňa 30.9.2020 vedenom pod sp. zn. 6Cdo 152/2018 zamietol dovolanie žalovanej proti rozsudku odvolacieho súdu v konaní o náhradu škody pozostávajúcej tiež z nemajetkovej ujmy v peniazoch uplatnenej podľa zák. č. 58/1969 Zb., keď v konaní išlo o uplatnenú škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia voči žalobcovi, ako aj rozhodnutím o väzbe za okolností, že žalobca bol v predmetnej trestnej veci oslobodený spod obžaloby. Dovolací súd k žalovanej nastolenej otázke, a to či právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa zákona č. 58/1969 Zb. s podporou článku 5 Dohovoru možno odškodniť aj v prípade, ak ujma mala vzniknúť samotným trestným stíhaním (nie rozhodnutím o väzbe, či iným rozhodnutím o pozbavení osobnej slobody), odkázal na spomínaný nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 754/2016 so záverom, podľa ktorého: „Dovolací súd sa v tejto veci s názorom vysloveným ústavným súdom plne stotožňuje, akceptuje ho a nemá žiaden dôvod od tohto názoru sa odkloniť.“

44. Žalobcovi v dôsledku oboch nezákonných uznesení v predmetnej trestnej veci vedenej proti nemu ako obvinenému pre trestný čin nebezpečného vyhrážania vznikla nemajetková ujma, ktorú nemožno odškodniť inak než v peniazoch, pretože trestné konanie skončilo inak než odsudzujúcim rozsudkom. Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, či jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr, ak sa jedná o obvinenie nepravdivé, keďže nebolo skončené v predmetnej trestnej veci inak než odsudzujúcim rozsudkom. Náhrada nemajetkovej ujmy má slúžiť na kompenzáciu stavu neistoty, do ktorej bol poškodený v dôsledku nezákonne vedeného trestného konania uvrhnutý a udržiavaný. Ide o psychickú kategóriu, ktorú iba ťažko možno preukazovať.

45. Na základe uvedeného a v kontexte s označenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR a rozhodovacou praxou Ústavného súdu SR preto odvolací súd odvolanie žalovanej v časti namietaného nepreukázania skutočnosti, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, posúdil ako nedôvodné.

46. Odvolací súd ale považuje za opodstatnenú odvolaniu námietku, ktorou žalovaná namietala neexistenciu príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a ujmou, ktorú žalobca dával do súvisu so skončením služobného pomeru. V kontexte uvedeného odvolateľa uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, ktoré podľa názoru odvolacieho súdu boli naplnené.

47. Najvyšší súd SR v uznesení z 31.01.2012 sp. zn. 6MCdo/11/2010 uviedol, že „príчинná súvislosť je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby protiprávne konanie (nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody boli v logickom slede, teda aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti či okolností nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie, bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha, či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Protiprávny úkon nemusí byť jedinou príčinou vzniku škody, stačí, že je jednou z príčin, a to príčinou dôležitou, podstatnou a značnou. Treba tiež rozlíšiť, či v konkrétnom prípade viac skutočností v jednom okamihu spolupôsobilo na vzniku toho istého škodlivého následku alebo či jedna skutočnosť vylučuje druhú, prípadne či novou skutočnosťou došlo k prerušeniu pôvodného dejového sledu. V tejto súvislosti možno poukázať aj na Princípy európskeho deliktneho práva, ktoré právnický vymedzujú príčinnú súvislosť ako predpoklad zodpovednosti za škodu. Podľa týchto princípov, ak určitá skutočnosť viedla neodvratne k spôsobeniu škody, následná skutočnosť, ktorá by sama spôsobila tú istú škodu, nemôže byť braná do úvahy.“

48. Najvyšší súd SR v rozhodnutí z 30.04.2011 sp. zn. 6Cdo/103/2011 vyslovil, že „Príčinou vzniku škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím môže byť len také nezákonné rozhodnutie, bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha, či by škodlivý následok nastal bez nezákonného rozhodnutia. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola.“

49. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/313/2009 z 24.02.2011 skonštatoval, že „Ak by príčinou vzniku škody bola iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastane. Pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, ale stačí ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, a to o príčinu podstatnú.“

50. Otázka príčinnej súvislosti je síce v prvom rade otázkou skutkovou, pričom súd zisťuje jej existenciu, avšak záver, či v konkrétnom prípade je, či nie je daná príčinná súvislosť, je súčasne otázkou právnou, pretože súd tak robí záver o existencii jedného z predpokladov zodpovednosti za škodu, pričom tento právny záver je vždy závislý na skutkovom zistení (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25. mája 2011, sp. zn. 5 Cdo 24/2011). Príčinnú súvislosť nemožno zamieňať so zavinením škodcu a nemožno zamieňať ani za súvislosť časovú. V prípade sporu o tejto otázke jej zhodnotenie prináleží súdu.

51. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní v súvislosti s okolnosťami ukončenia služobného pomeru ustálil, že je zrejmé, že k ukončeniu služobného pomeru došlo vlastne v dôsledku tohto trestného stíhania na základe uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 9.11.2012.

52. Pretože odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie v tejto otázke dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnemu skutkovému záveru, sám zopakoval dokazovanie v potrebnom rozsahu na nariadenom odvolacom konaní, keď o.i. prečítal Personálny rozkaz zo dňa 14.11.2012.

53. Z Personálneho rozkazu zo dňa 14.11.2012 odvolací súd zistil, že predmetným personálnym rozkazom riaditeľ Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach - okolie uvoľnil podľa § 199 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. zo služobného pomeru príslušníka PZ dňom 30. novembra 2012 R.. C. J.. Obsahom personálneho rozkazu je tiež odôvodnenie, podľa ktorého R.. C. J. dňa 28.9.2012 doručil žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru príslušníka PZ, v ktorej navrhol skončenie služobného pomeru dňom 31.10.2012. Podľa § 191 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. policajt musí byť uvoľnený zo služobného pomeru, ak o to požiada. Služobný pomer sa končí uplynutím dvoch kalendárnych mesiacov, ak sa policajt a nadriadený nedohodnú inak. K dohode medzi príslušným nadriadeným a R.. C. J. nedošlo, preto jeho služobný pomer končí uplynutím dvoch kalendárnych mesiacov nasledujúcich po doručení žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru.

54. Z takto zopakovaného dokazovania odvolací súd konštatuje, že pokiaľ žalobca sám požiadal o ukončenie služobného pomeru, na základe ktorej okolnosti musel byť žalobca zo zákona uvoľnený zo služobného pomeru, hoci na základe vydaného personálneho rozkazu, medzi skončením služobného pomeru žalobcu v policajnom zbore a predmetnými nezákonnými rozhodnutiami nie je daná príčinná súvislosť. Spôsob ukončenia služobného pomeru, v tomto prípade z dôvodu rozhodnutia samotného žalobcu dobrovoľne ukončiť služobný pomer, na ukončení ktorého druhá strana založeného služobného pomeru žiadnym spôsobom neparticipovala (vzhľadom na zákonnú konštrukciu § 191 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z.), táto príčinná súvislosť nemôže byť daná. Bolo preto bezpredmetným zaoberať sa zhodnotením rozhodnutí o vznesení obvinenia žalobcovi pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa a pre prečin nebezpečného vyhrážania (z ktorých druhé v poradí vznesené obvinenie predstavuje nezákonné rozhodnutie, z ktorého si žalobca odvodzuje predmetný nárok) z hľadiska ich časovej súvislosti so skončením služobného pomeru. Preto aj tvrdené ujmy žalobcu, ktoré dával do súvisu so skončením služobného pomeru, tak nie sú v príčinnej súvislosti s predmetnými nezákonnými rozhodnutiami, a pokiaľ súd napriek uvedenému na ne prihliadal a zohľadnil ich pri ustálení konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, jeho rozhodnutie nie je správne.

55. Žalovaná v ďalšom namietala neexistenciu príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a ujmom, ktorú žalobca dával do súvisu s ujmom na strane jeho manželky a syna.

56. Súd síce vyvodil správny skutkový záver o tom, že z výpovede syna a manželky žalobcu vyplýva, že predmetné trestné stíhanie žalobcu mali vplyv na rodinný život jeho syna a jeho manželky, teda išlo o ujmu týchto tretích osôb, nesprávnym však bolo stotožnenie tejto ujmy s ujmom žalobcu, na ktorú nebolo možné z tohto dôvodu prihliadnúť. Pokiaľ preto súd vzhliadol v tejto súvislosti vznik ujmy na strane žalobcu ako jedného zo zákonných predpokladov pre založenie zodpovednosti štátu podľa zák. č. 514/2003 Z.z. a existenciu príčinnej súvislosti medzi touto "ujmou" a predmetnými nezákonnými rozhodnutiami (ako ďalší zákonný predpoklad), išlo o nesprávne právne posúdenie zo strany súdu majúce vplyv na konečné priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože súd nesprávne prihliadol

pri ustálení výšky tohto nároku aj na uvedenú okolnosť, čím bol naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

57. Nedôvodným bol ale poukaz odvolateľky v súvislosti s výpoveďou svedka N.. R. o tom, že zásadnou skutočnosťou, ktorá ovplyvnila vzťah medzi týmto svedkom a žalobcom bola skutočnosť, že žalobca požiadal o ukončenie pracovného pomeru, čo malo za následok logické obmedzenie pracovného kontaktu. Odvolací súd k tomu uvádza, že napriek tomu, že s výpoveďou svedka súvisí ustálenie skutkového stavu súdom (napokon odvolateľkou ani nespochybným), podľa ktorého vo veľkej miere bol týmto nezákonným stíhaním ovplyvnený aj spoločenský život žalobcu, odvrátili sa od neho kolegovia, priatelia, odmietli s ním komunikovať a jeho priateľské vzťahy boli narušené a neobnovili sa, k uvedenému záveru súd ale dospel na základe vykonaného dokazovania, ktoré nespočívalo výlučne na výpovedi svedka N.. R., pretože v predmetnom konaní žalobca svoje tvrdenia o ujme v naznačenom smere preukazoval tiež výsluchom svedka W.. J..

58. A napokon nedôvodným je namietanie, že pokiaľ žalobca svojou žiadosťou ukončil služobný pomer, neexistuje príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a znížením príjmov, pretože z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, aby súd vôbec prihliadal pri stanovení konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy na okolnosť zníženia príjmov žalobcu, hoci aj tvrdenú žalobcom.

59. Nesprávne posúdenie základných predpokladov pre založenie zodpovednosti štátu podľa zák. č. 514/2003 Z.z v otázke tvrdenej ujmy žalobcu dávanej do súvisu so skončením služobného pomeru a do súvisu s ujmomou na strane jeho manželky a syna, mali následný vplyv na nesprávne rozhodnutie súdu o priznanej výške nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú bolo potrebné z tohto dôvodu korigovať.

60. V rozhodnutí z 27. apríla 2016 sp. zn. 4Cdo/171/2005 Najvyšší súd SR konštatoval, že i keď je výška zadost'uc'inenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľne hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovoľnou súdu, vymykajúcou sa akejkol'vek kontrole. Nemožno priznať neprímerane či dokonca tak premrš'tene sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa a ktoré by napríklad pri porovnaní „ods'kodnenia“ zásahu do práva na ochranu osobnosti s „ods'kodňovaním“ zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať.

61. V rozhodnutí z 30. septembra 2013 sp. zn. 6MCdo/15/2012 Najvyšší súd SR dospel k záveru, že určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce ods'kodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z. z., v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie ods'kodnenia v sume päťdesiatnašobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit ods'kodnenia vo výške desaťnašobku minimálnej mzdy. Súd sa musí zaoberať napríklad aj otázkami, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania.

62. V rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/38/2019 najvyšší súd vyslovil, že právny názor zastávajúci potrebu podrobnej špecifikácie dôsledkov vydania nezákonného rozhodnutia, preskúmateľnosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy a náležité zohľadnenie iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich ods'kodnenie, je pevne zakotvený v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu prakticky od roku 2006. Tento právny názor predstavuje výklad súladný so štandardom ochrany ľudských práv na európskej úrovni, eliminuje ľubovoľnosť pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch a zohľadňuje výšku priznaných náhrad pri zásahoch do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky. Uvedený prístup nepopiera princíp úplného ods'kodnenia, keďže nevyklučuje vo výnimočných prípadoch priznať vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy za predpokladu riadneho odôvodnenia zvýšenej závažnosti zásahu do práva poškodeného v dôsledku nezákonného

rozhodnutia. Nejde teda o retroaktívnu aplikáciu ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., pričom poukazuje na rozdiel medzi priamou aplikáciou predmetného ustanovenia (ku ktorej nedochádza) a zohľadnením iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako kritérií pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy (ku ktorému dochádza).

63. V rozhodnutí z 24. júla 2018 sp. zn. 3Cdo/19/2018 sa najvyšší súd zaoberal otázkou, či sa ustanovenie § 17 ods. 4 môže, resp. nemôže vzťahovať na právne vzťahy založené pred 1. januárom 2013. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí dospel k záveru, že na záveroch najvyššieho súdu o povinnosti všeobecného súdu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva, ku ktorým dospel najvyšší súd skôr už v rozhodnutiach, v ktorých bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb., nezmenili neskôr nič ani zákon č. 517/2008 Z. z., ani zákon č. 412/2012 Z. z. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z. z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva.

64. Podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo). Európsky súd pre ľudské práva tiež konštatoval, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napríklad Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo). Okrem toho Európsky súd pre ľudské práva vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanej vnútrosúdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napríklad Público - Comunicacao Social, S. A. v. Portugalsko). Napokon ESLP zdôraznil, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Italehti a Karhuvaara v. Fínsko).

65. Odvolací súd zastáva názor, že okrem kritérií stanovených § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., na ktoré musí súd pri rozhodovaní o konkrétnej výške nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliadať, bolo potrebné brať zreteľ tiež na právne predpisy slovenského právneho poriadku upravujúce odškodnenie a tiež na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, pretože v opačnom prípade by sa súd dopustil odklonu od ustálenej praxe dovolacieho súdu v tejto otázke (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Cdo/155/2020).

66. Aj keď v prejednávanom prípade nebolo možné priamo aplikovať § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2013, ktoré limituje hornú hranicu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, pretože nezákonné rozhodnutia boli vydané pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, t.j. pred 1. januárom 2013 (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu III. ÚS 432/2020), odvolací súd pri ustálení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch vzal do úvahy aj iné právne predpisy právneho poriadku Slovenskej republiky upravujúce odškodnenie (napr. zák. č. 215/2006 Z.z.).

67. Žalovaná na výzvu odvolacieho súdu k možnému použitiu zák. č. 215/2006 Z.z., event. zák. č. 274/2017 Z.z. uviedla, že osobitným predpisom bol s účinnosťou do 31.12.2017 zák. č. 215/2006 Z.z., kde podľa jeho § 6 celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť 50-násobok minimálnej mzdy. Dňa 1.1.2018 nadobudol účinnosť zák. č. 274/2017 Z.z., ktorý vo svojich § 12 až 14, ktoré súčasne v rozsahu § 12 ods. 2, ods. 3 a § 13 odcitoval, upravuje rozsah odškodnenia. Žalovaná zdôraznila, že súd pri určovaní konkrétnej výšky náhrady za spôsobenú ujmu má zohľadňovať nielen primeranosť k iným finančným kompenzáciám, ale prihliadať aj na napr. na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení, pričom opätovne zdôraznila predpoklady úspešnosti uplatnenej náhrady škody majúcej za to, že žalobca ich naplnenie nijakým

spôsobom nepreukázal. V ďalšom v relevantných bodoch zopakovala svoju argumentáciu uvedenú v podanom odvolaní.

68. Žalobca k predmetnej výzve odvolacieho súdu uviedol, že suma náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá bola priznaná okresným súdom nie je neprimeraná k sumám, ktoré môžu patriť obetiam trestných činov podľa priznaných právnych predpisov (zákon č. 215/2006 Z.z., resp. zák. č. 274/2017 Z.z.). Do pozornosti dal tiež preukázané a súdu známe následky nezákonného postupu orgánov štátu na jeho profesionálnom aj rodinnom živote, ktoré je možné porovnať s následkami násilnej trestnej činnosti, pričom už suma priznaná okresným súdom predstavuje iba polovicu sumy, ktorú si v konaní uplatnil.

69. V zmysle zák. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Poškodený trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania má nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy. Pokiaľ ide o aktuálne platný zák. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy) platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu a pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia, trestnom čine sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia má obeť násilného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške desaťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu.

70. Odvolací súd pritom konštatuje, že minimálna mzda v roku 2012, kedy malo dôjsť ku spáchaniu činu a súčasne k vydaniu nezákonných rozhodnutí v prejednávanej veci, predstavovala sumu 327,20 Eur mesačne.

71. Pokiaľ ide o výšku náhrady priznávanej vnútroštatnými súdmi v porovnateľných prípadoch a potrebu prihliadnúť na ňu (porovnaj napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/37/2012), odvolaciemu súdu sa nepodarilo dohľadať porovnateľné prípady, avšak iba pre ilustráciu odvolací súd poukazuje na aktuálnu rozhodovaciu prax Krajského súdu v Košiciach v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej podľa zák. č. 514/2003 Z.z. v súvislosti s nezákonnými trestnými konaniami, ktorá mu je známa z úradnej činnosti, a to nasledovne.

72. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/320/2018 (proti ktorému bolo dovolanie odmetnuté rozhodnutím NS SR sp. zn. 7Cdo/263/2020) bola priznaná žalobcovi nemajetková ujma vo výške 15.000 Eur, z toho 5.000 Eur za nezákonnú väzbu a 10.000 Eur za nezákonné trestné konanie pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa za nezákonné trestné konanie (začaté v roku 2006) v dĺžke 3 rokov a 6 mesiacov, ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/14/2020 bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu o priznaní žalobcovi nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 Eur v súvislosti s nezákonným trestným konaním pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa a krátenie dane a poistného, ktoré skončilo zastavením trestného stíhania, pretože skutok nie je trestným činom, keď išlo o trvanie nezákonného stavu (začatého v roku 2012) v rozsahu 4 roky a 4 mesiace. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/200/2022 bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu o priznaní žalobcovi nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 Eur v súvislosti s nezákonným trestným konaním pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa a prijímania úplatku a inej náležitej výhody, ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom, keď išlo o trvanie nezákonného stavu (začatého v roku 2012) v rozsahu 5 rokov a 5 mesiacov. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/116/2020 bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu o priznaní žalobcovi nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 Eur v súvislosti s nezákonným trestným konaním pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev v súbehu so zločinom subvenčného podvodu v štádiu pokusu trvajúceho od 10.11.2011 do 6.10.2014 (3 roky), ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom.

73. Z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 204/2018 vyplýva, že určenie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy konkrétnou sumou je vždy závislé od výsledku posúdenia takých individuálnych, jedinečných okolností každej prerokovanej veci, ktoré sú spravidla neopakovateľné a

nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. V dôsledku toho sa na podklade rozhodnutí dovolacieho súdu, ktorými v jednotlivých prípadoch preskúmaval správnosť posúdenia takto vysoko individuálnych okolností odvolacími súdmi, ani nemôže - v otázke primeranosti konkrétnej výšky tejto náhrady - vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu.

74. V prejednávacom prípade išlo o obvinenie žalobcu pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. e) Trestného zákona, za ktorý hrozil žalobcovi trest odňatia slobody v rozsahu 6 mesiacov až tri roky, v súvislosti s ktorým súd prvej inštancie ustálil dobu trvania nezákonného stavu trestného stíhania na obdobie od 9.11.2012 do 20.8.2013. Žalobca v tej dobe bol príslušníkom policajného zboru a v dôsledku pociťovaného tlaku v súvislosti s okolnosťami v pribúdajúcich trestných stíhaniach požiadal o skončenie služobného pomeru. V dôsledku trestného stíhania boli žalobcovi zadržané zbrojné preukazy a odňaté zbrane. Povešť žalobcu ako čestného a dobrého policajta bola na základe nezákonného trestného stíhania značne poškodená, čo malo dopad tiež na jeho pracovný aj súkromný život. Napriek skončenému trestnému stíhaniu sa vnímanie ľudí v malom meste Medzev, kde žalobca žije a býva nezmenilo napriek skončenému trestnému stíhaniu, ľudia mu naďalej nedôverujú a tieto skutočnosti sa podpísali pod psychiku žalobcu. Týmto nezákonným trestným stíhaním bol ovplyvnený aj spoločenský život žalobcu, odvrátili sa od neho kolegovia, priatelia, odmietali s ním komunikovať. Jeho priateľské vzťahy boli narušené a tiež to malo dopad na rodinný život žalobcu. U žalobcu naďalej pretrvávajú negatívne emócie voči tomu, čo mu bolo nielen predmetným trestným stíhaním spôsobené, o čom svedčí tiež okolnosť, že žalobca založil nový odborový zväz policajtov, ktorý zastrešuje policajtov, event. býv. policajtov pri uplatňovaní nárokov proti MV SR v obdobných prípadoch. Ide o skutkový stav, ktorého spochybnenie buď nebolo predmetom odvolania, resp. ktorý sa odvolateľke podaným odvolaním nepodarilo spochybnieť, preto odvolací súd bol týmto skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie viazaný. Odvolací súd zohľadnil tiež okolnosť, že v rámci nezákonného trestného stíhania žalobca nebol obmedzený na osobnej slobode a trestná vec nedospela do štádia podania obžaloby na súd, pričom nezákonný stav v prejednávacom prípade netrval ani jeden rok. Odvolací súd ale pri určení výšky nemajetkovej ujmy neprihliadol na okolnosti a ujmu, ktoré žalobca dával do súvisu s ukončením služobného pomeru a s ujmou, ktorá nastala v živote jeho syna a manželky. Napokon odvolací súd takto ustálenú nemajetkovú ujmu žalobcu v súvislosti s predmetnými nezákonnými rozhodnutiami nevzhladol za väčšiu v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s morálnou škodou spôsobenou trestným činom násilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania (konkrétne vo vzťahu ku ktorým by maximálna výška odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu za čin spáchaný v roku 2012 predstavovala sumu 3.270 Eur).

75. Komplexným zhodnotením vyššie uvedeného, so zreteľom na zákonnú konštrukciu § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení neskorších zmien a predpisov, v zmysle ktorej výška nemajetkovej ujmy v peniazoch sa určuje s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení, ktorá ale predstavuje normu s relatívne neurčitou hypotézou, pretože prenecháva súdu uplatnenie voľnej úvahy pre stanovenie výšky odškodnenia uplatnenej nemajetkovej ujmy, súčasne však preskúmateľným spôsobom, pričom na strane jednej síce ide o konkrétne okolnosti ako kritériá pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, na strane druhej ale ich zohľadnenie a vyhodnotenie súdom bude vždy závisieť od toho, s akým obsahom a v akom rozsahu budú predmetom jednak tvrdenia žalobcu a napokon v akom rozsahom ich existenciu žalobca tiež preukáže; v spojení so závermi judikatúry Najvyššieho súdu SR v označených rozhodnutiach, zohľadnením spomínaných iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku, označenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a napokon berúc do úvahy tiež aktuálnu rozhodovaciu prax slovenských súdov v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej podľa zák. č. 514/2003 Z.z. v súvislosti s nezákonnými trestnými konaniami (konkrétne Krajského súdu v Košiciach známou odvolaciu súdu z úradnej činnosti), odvolací súd dospel k záveru, že primeranou výškou nemajetkovej ujmy v prejednávacom prípade je suma 2.000 Eur.

76. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil rozsudok v jeho vyhovujúcom výroku v časti, ktorou žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 284,84 Eur titulom náhrady škody a sumu 2.000 Eur titulom nemajetkovej ujmy a súčasne rozsudok vo vyhovujúcom výroku v jeho prevyšujúcej časti zmenil podľa § 388 CSP tak, že žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

77. V súlade s § 396 ods. 1, ods. 2 v spojení s § 255 ods. 2 CSP odvolací súd rozhodol o trovách celého konania (prvoinštančného a odvolacieho) tak, že stranám sporu náhradu trov konania nepriznal, pretože úspech oboch strán bol v zásade rovnaký s ich neúspechom. Žalobca ohľadne nároku na náhradu škody v prvoinštančnom konaní mal síce väčší úspech a plný úspech v odvolacom konaní, súčasne ohľadne nároku na náhradu škody mal plný úspech čo do základu nároku v prvoinštančnom konaní, avšak v oboch odvolacích konaniach ohľadne tohto nároku mala väčší úspech žalovaná.

78. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).